

י"ט באייר ה'תשע"ט 24.5.19

מגזין מס' 528

ערב שבת פרשת בחוקות

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החייך כסנא

יציאת מצרים ברוחניות

כל תהליך אמיתי של תיקון וחינוך עצמי פנימי בנפש האדם הוא בחינת 'יציאת מצרים' ברוחניות. כל עוד שבוי האדם בהרגלים הזועקים לשינוי, הרי ששרוי הוא בבחינת עוני 'מצרים', לשון מיצר וגבול (ובלשון החסידות: מצב של 'מוחין דקטנות'). ואילו הזוכה להשתחרר מטבעו והרגליו השתחררות גמורה, חי הוא בבחינת 'ארץ ישראל' – ארץ טובה ורחבה' (מצב של 'רחבות וגדלות המוחין'). אמנם בתווך, בין שני המצבים – 'ארץ מצרים' ו'ארץ ישראל' – מפריד המדבר הגדול...

כשם שביציאת בני ישראל מארץ מצרים לא ניתן היה לדלג בבת אחת מן הקצה אל הקצה, וקודם ביאתם לארץ המובטחת הוכרחו לעבור דרך 'ממוצע בינתיים', הוא המדבר... כך גם ביציאת מצרים הרוחנית הנתבעת מן האדם בכל דור ודור.

אי אפשר לו לאדם להתבגר (לקחת אחריות) בבת אחת. אין פתרונות פלא! יציאת מצרים הרוחנית, בכללות ופרטות חיי האדם, הינה לעולם תהליך מתמשך הכולל שלושה שלבים:

א. ראשית העבודה, 'הכנעה' – התעוררות האדם להודות בחולשותיו ולהכיר בצורך לתקן (התעוררות הבאה בדרך כלל על כרחנו מלמעלה);

ב. שלב הביניים, 'הבדלה' – עבודת האדם בכוחות עצמו להסיח דעתו מה'בלתי רצוי' לטובת ההתמקדות ב'רצוי';

ג. ה'המתקה' – גאולת האדם הפרטית (הבאה מלמעלה לאחר ולפי ערך יגיעתו לצאת ממיצריו בכוחות עצמו). אם חפצי חיים אנו, מחוייבים אנו לדעת ולהפנים כי בבואנו לצאת ממצבנו הטבעי ה'ילדותי' שמצד 'מוחין דקטנות' (המאופיין בתנועת הנפש של "תנו לי, תנו לי", "אני המרכז והכל סביבי"), הנה בטרם מגיעים אנו אל הבגרות הבשלה שמצד 'מוחין דגדלות' (חיים המתנהלים כבר בהרמוניה עם המציאות, ועל כל פנים פטורים ממעמסם הכבד של ויכוחים פנימיים מול כללי החיים), שומה עלינו לעבור דרך שלב הכנעת הישות – היא התמסרותנו הגמורה לשרת בקבלת עול את ה'נכון בגלל שהוא נכון'.

התקדמות בהליכה לאחור

עיקר העבודה הנדרשת מן השואף לחירותו היא עבודת ה'אתכפיא' (חינוך האדם את עצמו בדרך כפייה וקבלת עול, כביטוי להתבטלותו מרצון לצווי החיים) – שענינה "לא בא לי... אבל אני הולך על הנכון". וכדוגמת המתקדם בהליכה לאחור לעבר מטרתו: אף שפניו, לשון פנימיות (דהיינו תשוקותיו ורצונותיו שמצד מצבו הקודם ה'ילדותי'), מופנים ונמשכים בטבעם אל רגילותו המוכרת... בכל זאת, בפועל, אין הוא מתחשב בזה ובוחר לדבוק דוקא במעשים המקרבים אותו בהתמדה אל מבוקשו.

לוח שיעורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

חדש באזור הצפון: סדנת תניא יחודית בימי שני בשעה 20:00, פרטים בעמ' 15.

הכניסה לישוב חמד בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, בכניסה למושב נוסעים ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית – לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר. התכנסות כיבוד ושתייה קלה מ-20:45. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

ב"ה

ל"ג בעומר

עם הרב

יאיר כלב

ליצירת קשר ופרטים נוספים:
(אוריאל) 0525-652-770

**הנכם מוזמנים
להתוועדות חסידית**

לכבוד יום ההילולא של רשב"י
יום מתן והתגלות ספר הזוהר,
הוא חג מתן פנימיות התורה.

■
ל"ג בעומר, רביעי בלילה
אור ל-ח"י באייר **22/5/19**
בחצר בית הרב כלב בכפר חב"ד

22:00 - התכנסות

■ שיעור מיוחד בענינו של יום

■ ניגונים

■ כיבוד קל ושתייה
דמי השתתפות 40 ש"ח

ניתן להגיע לאירוע המסורתי בכפ"ח
הכולל את הדלקת המדורה הגדולה בעולם!
ההתוועדות תחל מיד לאחר
התכנית האמנותית בכפר חב"ד
*חניה במקום

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממש, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

ל"ג בעומר

הסכנות והנהגים

בל"ג בעומר אין אומרים תחנון; אין מסתפרים ביום זה, מלבד תספורת מצוה לילדים; מרבים בו בנתינת צדקה בהוספה מיוחדת; ביום זה מודגשת במיוחד ההשתדלות בענין 'אהבת ישראל'.

יש נוהגים להדליק ריבוי נרות בלילה בבית הכנסת (ובארץ הקודש נהגו הכל ב'הדלקות' פומביות) ועושים שמחה "בכל לב ונפש". וכנודע רצונו של רבי שמעון בר יוחאי (רשב"י) שישמחו ביום זה.

נהגו לאכול ביצים בל"ג בעומר. בבית אביו של הרבי מליובאוויטש נהגו לאכול חרובים, לזכר החרובים שמהם ניזונו רשב"י ורבי אלעזר בנו במהלך י"ג השנים ששהו במערה.

ל"ג בעומר הוא יום מסוגל להתעוררות ולהוספה בגילוי והפצת פנימיות התורה, שבדורות האחרונים נתגלתה בהבנה והשגה ע"י תורת חסידות חב"ד.

מנהג שפשט בדורות עברו בכל תפוצות ישראל: ביום ל"ג בעומר היו אוספים את הילדים, ומספרים להם מעניני היום, אודות רשב"י וכו'. אחר כך היו יוצאים עמם אל השדה, והקטנים שבהם, גם הבנות, היו יורים חצים בקשת, והגדולים היו משמחים את לב הילדים במיני מתיקה.

בימינו עורכים תהלוכות וכינוסים לילדי ישראל ברוב עם ובפרסום גדול, בכל אתר ואתר. הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו היה נוכח בתהלוכות ובכינוסים, מעודד את המשתתפים ואומר לפני הילדים שיחה מיוחדת בעניני היום. בשיחותיו היה מדגיש כי רשב"י נמצא בתהלוכות.

ענינו של רשב"י – המשכת אלוקות בגילוי

האור העולה על כולנה

מבואר בפנימיות התורה כי שעת הסתלקותו של צדיק היא נקודת השיא של שליחותו עלי אדמות. כל עניני עמלו ועבודתו "אשר עבד כל ימי חייו" מתקבצים ונכללים בסיום וגמר פעולת נשמתו בגוף הגשמי.

גם אם נותרו אי אלו ענינים שבגינם צריכה הנשמה לירד שוב לעולם הזה ולהתלבש בגוף אחר כדי להשלים

שליחותה בגלגול נוסף, מכל מקום יום ההסתלקות הוא גמר העבודה שהיתה מוטלת עליה לפעול, על כל פנים בגוף הזה. ומצד זה ישנה מעלה מיוחדת ביום הסתלקות הצדיק, יתירה על מעלות כל מעשיו ופעולותיו "כל ימי חייו" – היא מעלת התקבצותן והתכללותן של כל העבודות יחד. יתירה מזו, בשעה שמתקבצות כל העבודות יחד,

נשמתו לראות אלוקות בגילוי.

ולכאורה, מכיון שאפילו 'חיות הקודש' (מדרגה נעלית במלאכים) אינן רואות – איך יתכן שצדיקים במיתתם רואים? ואם זהו מצד מעלת הנשמות על המלאכים – היו הנשמות צריכות לראות גם כשחיות הן בתוך גוף? אלא שעל פי האמור מובן הדבר. בשעת ההסתלקות מתחדשת מעלת ה'סך הכל' (התקבצות כל העבודות יחד) ו'האור העולה על כולנה', מעלה שאליה אפשר להגיע רק בגמר העבודה.

יום שמחתו של רשב"י – למעלה מענין הגלות

על פי זה יובן המסופר בכתבי האריז"ל אודות ר' אברהם הלוי (מ'גורי האריז"ל') שהיה אומר בכל יום תפילת "נחם" (קינה על חורבן ירושלים, הנאמרת ביום ט' באב), לפי שהיה מקונן ביותר על חורבן בית המקדש ומשתוקק ונכסף לבניין הבית השלישי במהירה. ואולם, עם כל גדלותו וכוונתו הטהורה, הנה כשאמר "נחם" גם בל"ג בעומר במירון, הקפיד עליו רשב"י והדבר הזיק לו.

ומבאר אדמו"ר הזקן, שישנן נשמות יחידי סגולה שלגביהן לא היה כלל ענין החורבן. ואחד מגדולי ישראל אלה הוא רשב"י.

ובהגיע יום הסתלקותו, שעה שמתקבצים יחד כל מעשיו ותורתו ועבודתו שפעל רשב"י כל ימי חייו, ומתחדש ונוסף עליהן ה'אור העולה על כולנה' – הרי שביומו הגדול הזה מאירה דרגת האלוקות שלמעלה לגמרי מענין החורבן. ונמצא שאין ראוי להצטער ולקונן בל"ג בעומר על החורבן ובפרט ליהודי צדיק וקדוש כר' אברהם הלוי, שבהיותו מתלמידי האריז"ל הרי ידע היטב גודל ענין ההסתלקות וגמר העבודה כנ"ל, וגם ידע ענינו ומעלתו של רשב"י.

והביאור בזה. ענינו של רשב"י היה להמשיך "סתים

מתוסף אור נעלה ומופלא אשר הוא למעלה מכולן יחדיו.

כמו למשל, בשעה שמתקבצות יחד כמה אותיות, אזי לבד זאת שלכל אות ישנו פירוש וענין בפני עצמו, הנה כאשר מצרפים יחד כמה אותיות ונעשית תיבה (מילה), הרי שמתוסף דבר חדש – הכח המצרף את האותיות, תוכן התיבה, האור העולה על כולנה.

וכמו כן כשמצטרפים עשרה מישראל יחד, שבכל אחד מהם ישנה נפש אלוקית, אזי מיתוסף ענין חדש – בחינת השראת השכינה על עשרה מישראל.

שעת ההסתלקות – גמר העבודה

על פי זה יובן גם ענינו של ל"ג בעומר, יום הסתלקותו של רבי שמעון בר יוחאי. ככל שגדלה מעלת עבודת רשב"י בחייו [שאמר "בחד קטירא אתקטרנא, ביה אחידא, ביה להיטא" (בקשר אחד הנני קשור תמיד בבורא עולם, בו אחוז, בו להוט)], הרי המעלה שנפעלה ביום הסתלקותו גדולה עוד יותר, מצד מעלת ה'סך הכל' ומעלת ה'אור העולה על כולנה'.

וזהו גם כן מה שמצינו בנוגע למשה רבינו: "חמישים שערי בינה נבראו בעולם, וכולן ניתנו למשה חסר אחד", ורק בשעת הסתלקותו זכה גם לשער החמישים, שער הנו"ן, שעה שעלה אל "הר נבו", הר ש(האות) – נו"ן בו.

על פי זה יובן מאמר המדרש על הפסוק "כי לא יראני האדם וחי", שאפילו 'חיות הקודש' (הנרמזות במילה "וחי" שבפסוק), הגם שאין להן גוף גשמי, אינן יכולות לראות את האור האלוקי בגילוי להיותן "תחת הרקיע". ויתירה מעלת הצדיקים, ש"בחייהם אינם רואים" אבל במיתתם רואים. היינו, אף שמצד מגבלות הגוף אין בכח האדם (אפילו הוא צדיק גמור) להכיל את אמיתת 'ראיית האלוקות' בעודו בחיים (נשמה בתוך גוף), מכל מקום בשעת יציאת נשמת הצדיק מכבלי גופו הגשמי, זוכה

ככל שמתבררים ומתבהרים בהכרתו עניני הגאולה האמיתית והשלימה (תמצית ושלמות כל המטרות הנשגבות כולן), ננסכים בו מלמעלה כוחות ושאר רוח "לבז" ("ותשחק") לכל המניעות מבית ומחוץ, ומתגלים אצלו תעצומות הנפש לדלג, ללא חת, מעל כל המשוכות והמכשולים שבדרך].

למשמע דבריו נתחזקו תלמידיו, ואיש מהם לא נטל מדינרי הזהב. דברי רשב"י חידשו בהם כוחות להתגבר על פיתויי היצר וקשיי הגלות ורעננו יכולתם להתמקד במשנה מרץ בעבודתם הפנימית.

צדקת רשב"י מגינה על כל הדורות עד ביאת משיח

בהמשך לזה מסופר במדרש מעשה נוסף: האמורא ר' שמעון בן חלפתא (שחי ופעל לאחר זמנו של רשב"י) היה עני מרוד וידו לא השיגה להוצאות שבת ויום טוב. התפלל ר' שמעון וביקש מזור למצוקתו וניתנה לו אבן טובה מן השמים. מכרה ר' שמעון והיה לו על הוצאות שבת ויום טוב.

בראותה זאת אמרה לו אשתו: הרי בשל נס העושר הגשמי, "יהא שולחנך (הרוחני) חסר ושולחן חברך מלא".

קיבל ר' שמעון בן חלפתא דבריה והתפלל כי יקחו ממנו את העושר הגשמי. והנה, מן השמים חזרו ונטלו ממנו את העושר הבלתי צפוי שניתן לו.

ומסיים המדרש: "רבותינו אמרו, הנס השני גדול מן הראשון", כי "משמיא מיהב יהבי, משקל לא שקלי" (מלמעלה נותנים אך לא נוטלים – אין מוציאים את הטובה מידי מי שקיבלה).

וצריך להבין: מדוע למדו חז"ל במדרש שגדול הנס השני רק מן המעשה של ר' חלפתא, ולא למדוהו מסיפור המעשה בדינרי הזהב. שהרי כשהתגברו תלמידי רשב"י

דאורייתא ב"גליא דתורה" (לגלות 'סתרי תורה' בתוך ה'פשט', הוא ה'נגלה' של התורה), ועל ידי זה גם ב"גליא" שבעולם. ואף שהיו עוד כמה תנאים ואמוראים יחידי סגולה שעסקו בחשאי ובחדרי חדרים בפנימיות התורה, מכל מקום, ייחודו של רשב"י וחידושו הגדול היה שהמשיך זאת בגילוי בעולם.

ומכיון שהמשיך "אילנא דחייא" (עץ החיים – פנימיות התורה) בגילוי בעולם (שזהו מעין אופן ההנהגה שתהיה לעתיד לבוא בימות המשיח ותחיית המתים, שאז תהיה האלוקות בגילוי גמור בעולם הזה הגשמי), הרי שלגבי דרגתו זו של רשב"י, ובפרט בל"ג בעומר יום הסתלקותו וגמר עבודתו, אין שייך כלל ענין של חורבן וגלות.

רמזים נפלאים בלשון המדרש

ובזה יובן מה שמצינו במדרש סיפור אודות אחד מתלמידי רשב"י שיצא למקום אחר ונעשה עשיר. כשחזר התלמיד, חלשה דעתם של שאר התלמידים – שנתקנאו בחברם שנתעשר ורפתה יכולתם להתמקד בעבודתם הפנימית). כשראה רבם מצוקתם, פעל לנסוך בהם כוחות מחודשים. ומספר המדרש שהוציאם רשב"י ל"בקעה שעל פני מרון" ("הר נבו" של רשב"י) – ואמר: "בקעה בקעה, המלאי דינרי זהב". כשנתמלאה הבקעה בדינרי זהב, אמר לתלמידיו: יכולים אתם ליטול מהדינרים כרצונכם, אלא שזאת עליכם לדעת – מי מכם שיבחר בעושר הגשמי, יאבד בזה את עושרו הרוחני.

[אשר זוהי משמעותו הפנימית של הכתוב "ותשחק ליום אחרון" – והוא על דרך הביטוי העממי "צוחק מי שצוחק אחרון". זה אשר (בעודו בגלות) מוסר נפשו לצאת מהגבלותיו, ולמרות כל הקשיים מתבונן בהתמדה להחיות בדמיונו את ציור הגאולה ("יום האחרון"), אזי

של ההנהגה העליונה היה ניכר בגלוי בזמן שבית המקדש היה קיים, ויחזור להיות ניכר בתכלית השלימות בימות המשיח ותחיית המתים.

לגבי רשב"י, שהיה בדרגה שלמעלה מענין החורבן, אין זה חידוש כלל שהיה ביכולתו להמשיך, על ידי פנימיות התורה שהתגלתה על ידו, שפע גשמי של דינרי זהב גם בזמן הגלות (שאין ניכרים סדרי ההנהגה העליונה בגילוי לשאר בני האדם). עיקר החידוש היה שהמשיך זאת לא רק עבורו, וכיוצא בו יחידי סגולה, אלא גם עבור תלמידיו שמצד עצמם לא היו שייכים כלל לדרגה זו.

[והראיה לכך שתלמידי רשב"י היו עדיין במעמד ומצב שהגלות תופסת אצלם מקום – מזה גופא שנגע להם כל כך ענינים גשמיים, עד שפעל בהם הדבר חלישות הדעת. ולעתיד לבוא לא יהיה שייך כלל ענין זה. וכמו שכתב הרמב"ם שזה ש"נתאוו... (חכמי כל הדורות) לימות המשיח", אינו מצד העושר הגשמי, שאכן יהיה אז בריבוי מופלג, כי אם מצד שיהיה הגשמי טפל לרוחני ובני אדם יסתפקו במועט אף שכל המעדנים יהיו מצויים כעפר].

ואף על פי כן מצד גילוי פנימיות התורה היה בכח רשב"י לפעול ההמשכה גם עבורם, (כי בכח לימוד ה'נסתר' יכלו גם הם, מבלי הבט על מעמדם ומצבם, לטעום מעין 'לעתיד לבוא'). ויתירה מזו, מכיון שפנימיות התורה ממשיכה אלוקות בעולם בגילוי לכל, הרי שגם תלמידי רשב"י (שבכל הדורות) יכולים לפעול ההמשכות הבאות על ידה.

ועוד יש לדייק בלשון "בקעה" שבסיפור, שאף ב"בקעה", המרמזת למקום נמוך (גם) ברוחניות, המשיך רשב"י את אופן ההנהגה דלעתיד לבוא.

על תשוקתם לעושר גשמי, מן הסתם ודאי חזרו ונטלו מלמעלה את דינרי הזהב?

ועוד, במדרש (פרשת נח), בין מעלותיו של רשב"י, מציינים חז"ל כי בימיו לא נראתה הקשת המשמשת אות שלא יהיה יותר מבול (די היה בצדקת רשב"י כדי להגן על כל אנשי דורו מפני המבול). ומסופר שם אודות המעשה בדינרי הזהב, מבלי לציין שחזרו ונטלו מלמעלה. ולכאורה אינו מובן: מדוע אין המדרש מונה בין שאר מעלותיו של רשב"י גם את מעלתו זו?

על פי האמור יובן הדבר. מכיון שענינו של רשב"י היה להמשיך פנימיות התורה בגלוי בעולם (שגם עתה, בזמן הגלות, תומשך אלוקות בגילוי בעולם הגשמי), הרי שאין לשבחו על יכולתו לחולל נסים המשדדים את הטבע. מעלתו המופלאה של רשב"י היתה דוקא יכולתו להמשיך אלוקות בעולם הגשמי בעודו במעמדו ומצבו הנחות. לזכרו מבלי לשברו, ובזה דוקא להכשירו לגאולה (כדלקמן).

פנימיות התורה – טעימה מעין לעתיד לבוא

התורה היא מקור כל ההמשכות, הרוחניות וגם הגשמיות. זהו שכתוב "עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר גו'", "בשמאלה עושר וכבוד", ומכל שכן בימינה, כדרשת רז"ל. וכן בפרשת 'בחוקות' נאמר "אם **בחוקות** תלכו גו' ונתתי גשמיכם בעתם גו'", וכמאמר הגמרא "חטים ככליות" (גרעיני חיטה גדולים). מבטיחה התורה כי הליכת האדם בדרכי ה' ממשיכה לו ברכה גם בגשמיות, וכמאמר אדמו"ר הרי"צ "הקדוש ברוך הוא אינו נשאר חייב" (על דרך "טוב שם משמן טוב" – כאשר מנהיג האדם עצמו בדרכי אמת, צדק ויושר, נותנים בו הבריות אמון וסוחרים עמו. ונמצא כי **ציות האדם לציווי האלוקי מצליח דרכו גם בגשמיות**). סדר זה

להמשיך את הגאולה אל תוך גדרי הגלות

על פי האמור יובן מדוע אין מוזכרת במדרש פעולת רשב"י שחזרו מלמעלה ונטלו את דינרי הזהב. כי הפלא שחזרו ונטלו מלמעלה הוא מצד שינוי הסדר ב'עליונים', והרי לא זהו ענינו של רשב"י (אף שבדרגות של נסים היה זה נס נפלא יותר). ענינו של רשב"י הוא להמשיך כאן למטה, על ידי פנימיות התורה, את אופן ההנהגה דלעתיד. והמשכה זו נעלית לאין ערוך מאופן ההנהגה דניסים השוברים את הטבע בלבד. המשכה זו של רשב"י חודרת את התחתון מצד עצמו לרוממו ולהאירו (מבלי לשוברו) כפי שהוא במעמדו ומצבו הגשמי.

וזהו שאמר רשב"י כי בכחו להגן על כל הדורות עד ביאת המשיח. כיון שלרשב"י (שהיה ניצוץ משיח) ולפנימיות התורה ישנה שייכות למלך המשיח, שיגאלנו ע"י המשכת אלוקות בגילוי אל תוך עולם שכמנהגו נוהג, בעודו שרוי בגדרי הגלות.

כידוע, בכל שנה חוזרים ונעשים כל הענינים שהיו בפעם הראשונה. כשם שבכל ט"ו בניסן – מאיר הענין של יציאת מצרים, ובכל חג שבועות – הענין של מתן תורה (וכיוצא בזה בכל שאר המועדים, ימי הילולא וכו'), כך גם בכל ל"ג בעומר, חג מתן תורה של פנימיות התורה – מאיר ענינו של רשב"י, היא ההנהגה דלעתיד לבוא.

רשב"י פתח את הצינור לענין זה (המשכת סתרי תורה, עניני אלוקות, כאן למטה) ומסר זאת לתלמידיו ולדורות שלאחריו, והכניס זאת בפנימיות התורה, שבדורות האחרונים נתגלתה **בהבנה והשגה** ע"י תורת חסידות חב"ד.

וענין זה של המשכת אלוקות בעולם בגילוי לכל, מאיר בתוקף גדול בפרט בדור האחרון, "דרא דמשיחא". על דורנו זה שהוא בדוגמת "דרא דרשב"י", אמר התנא האלוקי, שהצימאון לאלוקות יגבר אצל כולם כל כך, עד שאפילו "רביא" (תינוקות) יעסקו בפנימיות התורה. ואין מדובר דוקא בתינוקות ממש, כי אם גם באנשים מבוגרים (אשר הם כתינוקות בידיעת התורה).

זהו שכתב הבעל שם טוב הקדוש במכתבו הידוע: שכשעלה להיכלו של משיח ושאלו – אימתי קאתי מר? (מתי יתגלה כבודו?), נענה "לכשיפוצו מעיינותיך חוצה".

ע"י הפצת מעיינות תורת החסידות (לימוד פנימיות התורה בהבנה והשגה) לכל שדרות העם, ועד לאנשים ומקומות שהם בבחינת 'חוצה' לגבי תורת ישראל – פועלים המשכת כל ההשפעות העליונות, גם בגשמיות, בטוב הנראה והנגלה. ועוד, והוא העיקר – הפצת המעיינות מזרזת ביאתו של 'גואל צדק' אשר יוליכנו קוממיות (בקומה זקופה) לגאולה האמיתית והשלימה בקרוב ממש.

(מעובד מתוך התוועדות שבת בהר-בחוקותי ה'תשט"ז)

הסיפור השבועי

סיפור חייו של רשב"י

שנכח במקום העביר את תוכן דבריו לשלטונות והם ביקשו להוציא אותו להורג כעונש על דבריו.

כשהדברים הגיעו לאוזניו של רבי שמעון הוא הסתתר יחד עם רבי אלעזר בנו בבית המדרש, לשם הייתה אשתו מגיעה מדי יום עם מזון עבור בעלה ובנה. כשהחיפושים התהדקו והסכנה לשלומם גברה הם מצאו מקלט במערה בגליל. באופן ניסי צמח בפתח המערה עץ חרוב ומעיין מים חיים החל לפכות ליד המערה. מחרובים ומים אלו ניזונו רבי שמעון ובנו במשך כל שהותם במערה – 13 שנים.

הם ניצלו שנים אלו ללימוד בתורת הבורא, יומם ולילה הם התבוננו בסודות א-ל ובריאה האלוהית של העולם. רק כאשר אליהו הנביא בא לבשר להם שהקיסר הרומאי מת והגזירה בטלה, יצאו רבי שמעון ובנו מן המערה.

היציאה מן המערה

כשיצא מהמערה פגשו רבי שמעון ובנו בזקן שרץ בערב שבת ובידיו שני הדסים. שאל אותו רבי שמעון: הדסים אלו למה? השיב להם האיש – לכבוד שבת. שאל רבי שמעון: ומדוע לא תסתפק באחד? השיב לו הזקן: אחד כנגד הדיבור האלוקי "זכור את יום השבת לקדשו" ואחד כנגד "שמור את יום השבת". אמר רבי שמעון לבנו: "ראה כמה חביבין מצוות על ישראל!"

"לאחר שיצא מן המערה התפרסם רבי שמעון עוד יותר כאיש אלוקים ותנא גדול. לפי הוראות הרופאים הם נסעו להתרפא בחמי טבריה, לאחר שגופם הצטמק בתקופה שהסתתרו במערה. מי המעיינות אכן ריפאו את גופם, וכאות תודה הם תרמו לעיר תרומה חשובה: עד אותם הימים העיר הייתה נחשבת 'בחזקת טומאה' כי נבנתה על בית קברות. אולם רבי שמעון ובנו ביררו וקבעו איזה חלק טמא, ושאר חלקי העיר הפכו טהורים והותרו לכניסה לכהנים.

רבי שמעון בר יוחאי היה תנא בדור השני לאחר חורבן בית המקדש. הוא ידוע בראשי התיבות של שמו רשב"י, ובל"ג בעומר, יום פטירתו, מאות אלפים נוהרים למקום מנוחתו במירון כדי לשמוח בשמחת רבי שמעון.

חיים בצל רדיפות

במשך שלוש עשרה שנה למד רבי שמעון בישיבתו של רבי עקיבא שאף הסמיך אותו לרבנות. רבי עקיבא אמר לו פעם "דייך שאני ובוראך מכירים כוחך!" הקשר ההדוק בין התלמיד לרבו נמשך גם לאחר שרבי שמעון היגר לעיר אחרת.

הימים היו ימים קשים ליהדות. הרומאים ששלטו בארץ ישראל רדפו אחר יהודים שקיימו את התורה והמצוות. הייתה זו תקופת "עשרת הרוגי המלכות" הידועה לשימחה בתולדות עם ישראל, במהלכה נהרגו עשרת גדולי הדור, הרבנים והמנהיגים החשובים ביותר באותה תקופה. גם רבי עקיבא "זכה" לגורל דומה כשהוא נעצר בבית הכלא ולבסוף הוצא להורג בעינויים אכזריים.

למרות הסיכון המוחשי לחייו שהיה כרוך בכך עשה רבי שמעון את דרכו אל בית הכלא כדי ללמוד תורה מפיו של רבו המובהק. במהלך ביקור זה אמר לו רבי עקיבא את המשפט המפורסם "יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק" שמשמעותו שברצונו של רבי עקיבא ללמד תורה לתלמידיו אף יותר ממה שתלמידיו חפצים בכך.

גזר דין מוות – ושנים במערת מסתור

לאחר פטירתו של רבי עקיבא הגזירות הוקלו מעט. רבי יהודה בן אבא הסמיך אותו שוב לרבנות וחיי היהדות שוב פרחו בארץ הקודש.

אך התקופה השלווה בחייו של רבי שמעון לא ארכה זמן רב. באחד הימים, במפגש בין כמה רבנים התבטא רבי שמעון בחריפות נגד הרומאים ששלטו בארץ. אדם אחד

מרד פרץ בבבל נגד השלטון הרומאי. המרד נמשך ארבע שנים ורבים מהיהודים בארץ ישראל הצטרפו למרד. כשרומאים דיכאו את המרד בסופו של דבר, הם הגבירו את רדיפותיהם נגד היהודים.

רבי שמעון בן יוחאי נבחר לעמוד בראש משלחת שנשלחה אל הקיסר כדי לבקש ממנו להקל את הגזירות. באורח פלא, המשלחת הצליחה בתפקידה באופן יוצא מן הכלל.

הנה כמה אמרות ופתגמים של רשב"י:

1. "שלושה שאכלו על שולחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו מזבחי מתים" כלומר, כאילו אכלו מן הקורבנות שעובדי האלילים היו מקריבים לאלילים המתים (אבות פרק ג).

2. "גדול הוא כיבוד אב ואם שהעדיפו הקב"ה יותר מכבודו" (תלמוד ירושלמי, קידושין א, ז).

3. "מתחילה אמרתי שאילו הייתי בעת מתן תורה הייתי מבקש מבורא העולם שיברא שני פיות לאדם: בפה אחד ילמד, ובפה השני יעסוק בצרכיו החומריים. כעת אני חוזר בי שכן אנשים מנצלים את הפה האחד שנתן להם בורא העולם לאמירת לשון הרע, ועל אחת כמה וכמה בשני פיות!" (על פי תלמוד ירושלמי, שבת א, ב).

4. "חמורה אונאת דברים מאונאת ממון" – פגיעה באדם אחר באמצעות דיבור חמורה אף יותר מפגיעה בממונו (בבא מציעא).

5. "גדולה מלאכה שמכבדת את בעליה" (נדרים מט, ב).

על רבי שמעון נאמר:

"כל ימיו של רבי שמעון בן יוחאי לא נראתה הקשת בענן" – הקשת היא סימן לחטאיהם של ישראל, וצדקותו של רבי שמעון הגינה על הדור כולו.

וכן "כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק" (ברכות ט, א).

ספר הזוהר

במשך שהותו במערה הגה רבי שמעון יחד עם בנו בחוכמה הנסתר האלוקית – הקבלה – ועל בסיס לימוד זה חובר ספר הזוהר הקדוש שנכתב בארמית.

במשך מאות שנים עבר ספר הזוהר הקדוש מדור לדור, עד אשר חכם בשם רבי משה ברבי שם טוב די ליאון, שחי לפני כ- 700 מאות שנה, פרסם כתב יד עתיק של הזוהר הקדוש שחיבר רשב"י.

במשך שנים הלימוד בספר הזוהר היה שמור לחכמים ומקובלים גדולים בלבד, עד שבא האר"י הקדוש, שחי לפני למעלה מארבע-מאות שנה, ואמר "מצווה לגלות זאת החכמה".

מאז נפוץ ספר "הזוהר" בין כל ישראל ומוחזק כספר קדוש. חכמים רבים החלו ללמוד בספר "הזוהר" ומצאו בו מעין של קדושה וטהרה לרומם את הנשמה ולהגיע על ידו למדרגות עילאיות בעבודת את הבורא יתברך.

רשב"י עצמו התבטא ואמר: "בחיבורי זה (כלומר בזכות ספר "הזוהר") יצאו ישראל מן הגלות".

פטירתו

רבי שמעון נפטר במירון בל"ג בעומר ושם נקבר. ביום פטירתו הוא גילה לתלמידיו סודות תורה עמוקים שלא גילה קודם לכן, ואת דבריו סיים בפסוק "כי שם ציוה ה' את הברכה חיים עד העולם" ויצאה נשמתו במילה 'חיים'.

רבי שמעון ביקש מתלמידיו שלא להצטער ביום פטירתו אלא לשמוח בו. מדי שנה מאות אלפים נוהרים למירון ביום שמחתו של רשב"י כדי להשתתף ביום שמחתו של רבי שמעון בר יוחאי; ברחבי הארץ ובעולם מציינים את היום כיום שמח, מדליקים מדורות ומשחקים בחץ וקשת.

(מתוך אתר – בית חב"ד – he.chabad.org)

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת בחוקות

"אם בחוקותי תלכו..."

הקב"ה מבטיח לבני ישראל, שאם ילכו בחוקות התורה יזכו לברכה גשמית ורוחנית: הגשמים ירדו בעיתם, תבואות השדה ופרי העץ יהיו בשפע, יזכו הם לשבת לבטח בארצם מבלי שחיות טורפות יטרידום, פחדם יפול על אויביהם שיחששו להתגרות בם, זרעם ירבה ויפרוך, אלוקים יהיה בקרבם ויזכו לגדולה רוחנית.

"ואם לא תשמעו לי..."

אולם, אם לא ילכו בני ישראל בדרכי התורה ולא יאבו לשמוע בקול ה', אזי ימאס בהם ה' ויענישם בעונשים כבדים ונוראים שילכו ויחריפו באם יעמדו במרדם ולא ישובו בתשובה. התורה מפרטת שורה ארוכה של מכות וחוליים בבית ובשדה, בבריאות ובמשפחה ועד לגירוש מן הארץ, תוך מכות קשות מאויביהם שיכבשו את הארץ, יחריבו המקדש ויגלום לבין העמים.

בסיום הדברים הקשים מרגיע ה' ומבטיח כי גם בגלותם בארצות העמים לא יפר הוא את בריתו לאברהם, יצחק ויעקב ולא יכלם או יחליפם באומה אחרת (ובאחרית הימים ישובו הפרט והכלל בתשובה שלימה וסוף ישראל לשוב לארצם, באשר ברית נצח כרת ה' עם אבות האומה ובגאולה האמיתית והשלימה יקובצו כל בניהם לאחד אחד לארצם).

הנודר לה' 'ערך נפש'

הנודר 'ערך נפש' – להביא להקדש (לתרום כסף או שווה כסף למקדש ולמשרתים בו בקודש) ערך אדם

כלשהו מישראל, באומרו "ערך פלוני עלי להקדש", יחושב ערך נפשו של אותו פלוני על פי גילו ומינו. הנודר ערך זכר מבן עשרים עד שישים – ישלם להקדש חמישים שקלים, מגיל חמש ועד עשרים – עשרים שקלים, מבן חודש עד חמש שנים – חמשה שקלים ומגיל שישים ומעלה – חמשה עשר שקלים. הנודר להביא להקדש ערך נקבה מגיל עשרים ועד שישים – ישלם שלושים שקלים, מבת חמש ועד עשרים – עשרה שקלים, מגיל חודש עד חמש שנים – שלושה שקלים ומגיל שישים ומעלה – עשרה שקלים.

כאשר אין יד הנודר משגת ערכים אלו, יעריך הכהן את יכולתו הכלכלית של הנודר ויקבע בהתאם לכך את הערך הכספי אשר יושת עליו (כל השקלים האמורים, הינם שקלי כסף שהיו נוהגים באותם ימים).

דיני המוקדשים ותמורתם

משהקדיש אדם בהמה טהורה וראויה לקרבן, ניטלה ממנו האפשרות להמירה (להחליפה בכסף או בשווה כסף) כי מרגע הקדשתה חלה הקדושה על גופה. ואם בכל זאת ימירה המקדיש, יהיו גם הבהמה שהקדיש וגם תמורתה קודש.

ואם הבהמה המוקדשת טמאה לא תחול הקדושה על גופה באשר אינה ראויה להקרבה, והיא תימכר בשווייה שעל פי הערכת הכהן. ובמקרה שהתורם עצמו יהיה מעונין לקנותה, ישלם הוא את ערכה בתוספת חמישית (עשרים אחוזים משווייה).

הראשונים, ובהגיע היוכל יחולק השדה בין הכהנים. אך אם המקדיש את השדה אינו בעליו המקורי אלא חכר אותו מיד בעליו הראשונים, אזי בשנת היוכל ישוב השדה לידי בעליו הראשונים, גם אם נמכר בינתיים על ידי הגזבר.

בהמשך הפרשה, על פי העקרונות האמורים, מוסיפה התורה דינים נוספים מדיני חרמות ומעשרות להקדש ותמורתם: אין למכור או לגאול רכוש אשר הוחרם להקדש; לעומת זאת בנוגע למעשרות, אפשר לפדותם בשוים ובתוספת חומש; מן הבקר ומן הצאן יופרש להקדש כל בעל חי עשירי. אין להמיר את המוקדשים, ומי שבכל זאת המיר – יהיו גם כאן הבהמה ותמורתה קודש.

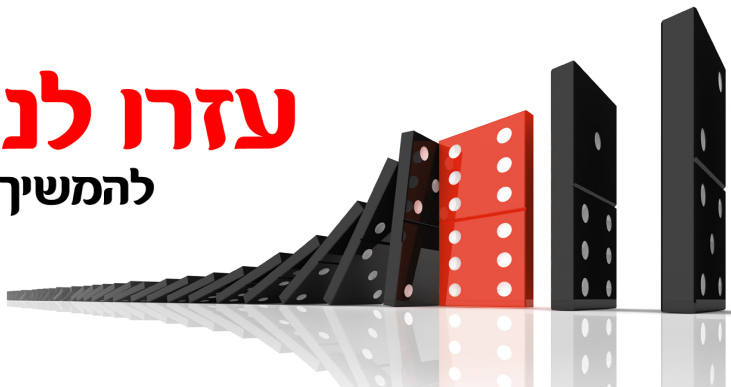
כך הוא גם בנוגע לאדם המקדיש בית ורוצה לפדותו בכסף או שווה כסף תמורתו, עליו לתת שווי הבית על פי הערכת הכהן ובתוספת חמישית.

אם אדם אחר (לא המקדיש) מעונין לקנות את המוקדש מידי ההקדש, לא יחויב בתוספת החומש.

התורה קובעת כי שוויו של שדה תבואה שהוקדש: חמישים שקל כסף לכל מידת 'חומר שעורים'. ובאם יחפוץ המקדיש לפדותה בעצמו, יוסיף על ערכה כנ"ל תוספת חומש.

אף שגם כאן מאפשרת התורה למקדיש לגאול את שדהו (בתוספת חומש), מכל מקום בענין זה ישנו סייג: אם קודם בוא היוכל נמכר השדה (בחכירה) על ידי גזבר ההקדש לאדם אחר, מכירתו מפקיעה אותו מידי בעליו

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

פרויקט העלאת ספר ה"תניא" לרשת היוטיוב כרוך בהוצאות גדולות, להפצת המעיינות ולמען זיכוי הרבים.

הברכות שטמונות בתוך ה"קללות" נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

"ואם לא תשמעו לי" (ויקרא כו,יד)

בפרשת 'בחוקות' מצויה פרשת ה'תוכחה', שבה מזהיר הקב"ה את עם ישראל לבל יסור מדרך התורה, ומודיע על המכות הנוראות שיינתכו עליו אם לא ישמע בקול ה'. כשאנו קוראים את הקללות המזעזעות הללו, סומרות שערות ראשנו. אולם פנימיות התורה מסבירה, כי לאמיתו של דבר, הקללות הללו אינן אלא ברכות, ואפילו ברכות נפלאות ביותר; אלא שדוקא בגלל היותן גבוהות כל כך, הן באות לידי גילוי בצורתן ההפוכה – בצורה של קללות.

ברכות מוסוות

דוגמא לכך אנו מוצאים בגמרא³ רבי שמעון בר יוחאי שלח את בנו אל רבי יונתן בן עמסיי ורבי יהודה בן גרים כדי שיברכוהו. כשחזר הבן אל אביו, התלונן שהחכמים קיללוהו במקום לברכו. הסביר לו אביו כיצד הכילו 'קללות' אלה ברכות גדולות (למשל, הם אמרו לו: "תזרע ולא תקצור", והתכוונו שיוליד בנים ולא ימותו לו, וכיוצא בזה).

לכאורה, אם אכן רצו החכמים לברך, למה לא אמרו את ברכותיהם בלשון ישירה והסתירו אותן בניסוחים שמתפרשים במבט ראשון כקללות? מסבירה תורת החסידות, שכאשר מדובר בברכות נעלות ונפלאות ביותר, הן אינן יכולות להתלבש תמיד בצורה של ברכה גלויה והן חייבות לבוא בלבוש שנראה כלפי חוץ כ'קללות'.

טוב נאצל

לאור זאת נשאלת שאלה הפוכה: אם הברכות הללו חייבות לבוא כשהן מוסוות כקללות ואינן יכולות להתגלות כברכות, כיצד היה יכול רבי שמעון בר יוחאי לגלותן?!

כאן אנו מגיעים להבנת כללות הסבל והרע שקיים בעולם. בספר התניא מוסבר, כי הייסורים והסבל הם לאמיתו של דבר טוב נאצל ביותר, אלא שאין בכוחנו לקבלו כמות שהוא, ולכן הוא מתגלה אלינו בצורת סבל (כשם שאור גדול מדי גורם סנוור וחוסר אפשרות לראות).

אך כל זה אמור על הזמן הזה, שבו העולם איננו יכול לקבל תמיד את השפע העליון. לעתיד לבוא יתגלה הטוב הנפלא שהיה טמון בסבל ובייסורים. ועל ידי שהאדם מקבל כיום את הייסורים באהבה ובשמחה, הוא יזכה לעתיד לבוא לראות את הטוב שבהם, וישמח על הייסורים שסבל.

נשמות מיוחדות

רבי שמעון בר יוחאי היה מאותן נשמות נעלות שעניינן לגלות את פנימיות התורה. בנשמות אלה מאיר כבר עכשיו האור שיאיר לעתיד-לבוא. לכן היה יכול רבי שמעון לגלות לבנו את הברכות שהיו טמונות ב'קללותיהם' של החכמים, כי הוא היה מסוגל לראות את הטוב שבהן.

דבר זה מסביר גם כן למה דוקא תורת החסידות היא המגלה את הברכה שב'קללות' ה'תוכחה'. תורת החסידות היא הארה מגילוי פנימיות התורה שיהיה לעתיד לבוא. לכן היא מגלה כבר עכשיו מעט מהברכות שטמונות ב'תוכחה'. אלא שזו רק הארה בלבד; את הברכות הללו במילואן נראה לעתיד לבוא, בגאולה השלימה, בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

(מתוך הספר "שלחן שבת")

על פי 'ליקוטי שיחות' כרך א')

חסידות על הפרשה בחוקותי

עבודה מתוך הליכה ועלייה מתמדת אם בחוקותי תלכו (כו,ג)

מפרש הבעל שם טוב:

"אם בחוקותי" – הפסוק מדבר באדם שהגיע לחוק קבוע בעבודתו, שממנו הוא אמנם לא גורע אך גם אינו מוסיף, מצווה עליו התורה:

"תלכו" – אסור לו לישאר במצב זה, אלא עליו לחדש ולהוסיף בעבודתו מתוך הליכה ועלייה תמידית. זהו שכתוב (תהילים פא) **"כי חוק לישראל הוא, משפט לאלוקי יעקב"**: **"כי חוק לישראל הוא"** – מי שעבודתו היא בבחינת חוק קבוע, ללא תוספת, **"משפט לאלוקי יעקב"** – יצטרך לתת על כך דין ומשפט.

(כתר שם טוב עמ' לה)

"והתהלכתי בתוכם" (כו,יב)

"והתהלכתי" רומז לשני סוגי 'הילוך' שיהיו לעתיד לבוא:

א) המשכת והורדת אור אלוקי בעולם,

ב) העלאת העולם והתכללותו באור האלוקי.

למה הדבר דומה? לשני אנשים שאחד עומד על הר והשני בבקעה. אפשר לקרבם זה לזה על ידי שהעליון ירד למטה ועל ידי שהתחתון יעלה למעלה.

היתרון של המשכה הוא בשלימות האור, דהיינו שנמשך אור רב ונעלה. היתרון של העלאה הוא

בשלמות הכלי, שהאור (המועט) שנמשך נקלט ונתפס בכלי באופן פנימי. לעתיד לבוא יתחברו ויתמזגו שתי הבחינות – יתגלו אז הגילויים הנעלים ביותר והם ייקלטו בכלים בקליטה פנימית ויסודית.

(לקוטי תורה דברים, עמ' כז)

"ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד... ואכלתם ולא תשבעו" (כו,כו)

לחם – היינו תורה, שנמשלה ללחם (ראה שבת קכ).

"עשר נשים" – היינו עשר כוחות הנפש.

"ואפו עשר נשים לחמכם" – יש 'לאפות' את התורה שלומדים ברשפי אש האהבה לה' המתעוררת בעת התפילה, אהבה כזו החודרת לכל עשר כוחות הנפש.

"בתנור אחד" – אש האהבה באה מהתבוננות ב'אחד', באחדות הבורא. רק כשלומדים תורה בצורה כזו נקלטים דברי תורה בנשמה, ואילו כשאין התורה 'אפויה' באש האהבה אין היא 'מתעכלת' היטב בנשמה. וכפי שהוא בלחם גשמי, שרק אם הוא אפוי טוב הוא מתעכל טוב.

"ואכלתם ולא תשבעו" – תחזרו על לימודכם שוב ושוב, ובכל פעם יהיו בעיניכם כחדשים ממש, וככל שתורבו לשקוד בתורה לעולם לא תשבע נפשכם בה.

(לקוטי תורה ויקרא עמ' מח)

תרבות יהודית מזמינה אתכם לסדנה עיונית ומעשית

תניא

תורת הנפש היהודית

המסע המופלא פנימה

עם הרב **יאיר כלב** והגיטרה

ימי שני | 20:00

במרכז דורות, מוא"ז זבולון

הסדנה כוללת 6 מפגשים

תקיים בימי שני

בין התאריכים:

כ"ד ניסן (29.4.19) עד כ"ט אייר (3.6.19)

עלות כניסה - 30 ₪

גנו אנשמה אבאנו!

לפרטים והרשמה

עינב - 054-4462521 | 04-8478129

תרבות יהודית בזבולון

למעלה ממיליון צפיות ביוטיוב
בקרו אותנו באתר ובפייסבוק:
 שיעורים מצולמים וניגונים (באיכות HD)
www.tanyaor.com

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לנפש

תניא
 מודעות
 עצמית
 ביהדות

YouTube f

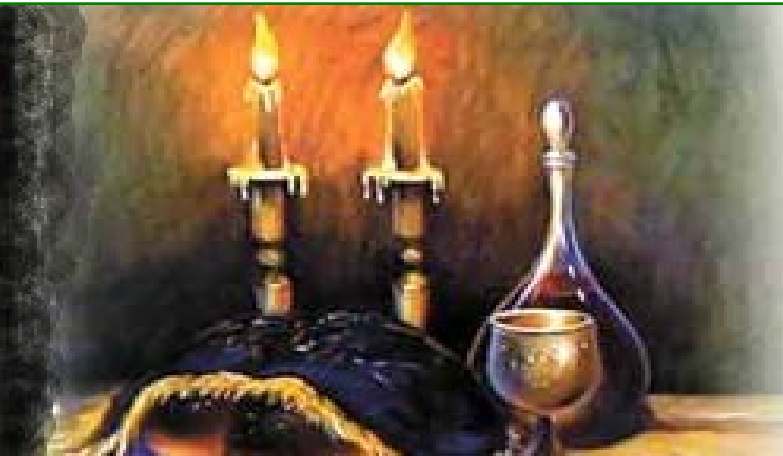
שבת שלום!!!

כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 ליקוט, רעיונות ועימוד: חי דמארי
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
 ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון קיץ)
20:17	18:59	י-ם
20:19	19:15	ת"א
20:21	19:07	חיפה
20:18	19:16	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון